प्रथम त्रैमाशिक परीक्षा-२०८३

कक्षा:- १२

विषयः **जनसंख्या अध्ययन (Population Studies)** समय :- २ घण्टा पूर्णान्क:-५०

विद्यार्थीहरूले सकेसम्म आफ्नै शब्दमा उत्तर दिनु पर्नेछ .दायाँ किनारमा दिईएको अंक ले पूर्ण अंक जनाउदछ .(candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable. The figures in the margin indicate full marks).

सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस(Attempt all the questions .)

समूह "क"(Group A)

अति संक्षिप्त उत्तरात्मक प्रश्नहरू(Very short answer questions). **[9×1=9]**

१ . अनुकुलतम जनसंख्या भनेको के हो? (What is Optimum population?)

२ . मातृ मृत्युदरको शुत्र लेख्नुहोस्(Write the formula of MaternalMortality Rate)

३.प्रजननलाई परिभाषित गर्नुहोस् (Define fertility.)

४. जनाशान्खिक सिद्दान्त भनेको के हो?(What is demographic theory?)

५.नेपालमा औशत उमेर बढ्नुको कुनै दुई कारणहरू लेख्नुहोस्(Write any two major causes for the increase of average age in Nepal.)

६.खुद वशाई सराइदर निकाल्ने शुत्र उल्लेख गर्नुहोस् (Wirte the formula to calculate net migration rate ?)

www.tamangkesha.com.np

७ . रुग्णता भनेको के हो ? एक वाक्यमा लेख्नुहोस् । (What is morbidity ? Write in one sentence.)

८. राष्ट्रीय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालको कुल जनसंख्या कति हो ? (According to National Census -2078 what is the total population of Nepal ?)

९. सि.पी. ब्ल्याकरका अनुसार जनसङख्या संक्रमणको सिद्धान्तका चरणहरु कतिवटा छन ? (How many stagesare there in demographic transition theoryaccording to C.P. Blacker?)

समूह "ख"(Group "B")

संक्षिप्त उत्तरात्मक प्रश्नहरू (Short answer questions) **[5×5=25]**

१०. माल्थसको जनसंख्या सिद्धान्तको कुनै पाँचवटा आलोचनाहरु लेख्नुहोस् ।
(Write any five criticisms of Malthusian theory of population.)

११.यदि सन्.२०२०मा सुर्खेतमा ३२९७४ जीवित शिशुहरुको जन्म भएको थियो र सो वर्षमा सुर्खेतको कुल जनसंख्या १३६६६७० थियो भने सन्. २०२०को सुर्खेतको कोरा जन्मदर कति थियो ?(If total live births of Surkhet in 2020 was 32974 and the total midyear population in that year population in that year of Surkhet was 1366670 then what is the CBR of Surkhet in 2020?)

अथवा(or)

रत्ननगर नगरपालिका मा सन्.२०२५ मा १५-४९ वर्ष उमेरका महिलाहरुको संख्या ६५६४२ थियो र सोहि वर्ष १४५० शिशुहरुको जीवित जन्म भएको थियो भने सन्. २०२५ मा रत्ननगर न.पा.को सामान्य प्रजनन दरनिकाल्नुहोस्.(In 2025 A.D.Ratnanagar Municipality, no. of 15-49 yrs age group women was 65642, and in the same yr 1450 infants were born live . Calculate the General Fertility Rate of Ratnanagar Municipality in 2025 A.D.)

१२. तपाइले कुनै एउटा जनसङ्ख्यासँग सम्बन्धित गणितीय समस्या परिकल्पना गरी सो समस्याबाट कोरा जन्मदर पत्तालगाउनुहोस् ।
(Imagine a population related mathematical problem and calculate crude birth rate from tha tproblem.)

www.tamangkesha.com.np

१३ .सामाजिक संजालको प्रभाव वाख्या गर्नुहोस् (Explain impact of social Media)

१४ . मार्क्सको जनसंख्या सम्बन्धि विचार वयान गर्नुहोस् (Explain the Marxian Population related views.)

समूह "ग"(Group "C")

विस्तृत उत्तरात्मक प्रश्नहरू (Long Answer questions) **[2 ×8 =16]**

१५. आन्तरिक बसाईंसराइका मापकहरुलाई सुत्रसहित व्याख्या गर्नुहोस् ।
(Explain measures of internal migration with formula.)

१६ .नेपालमा शिक्षा ,भौगोलिक क्षेत्र , प्रदेश र पहिलो वच्चा जन्माउदाआमाको उमेर अनुसारको मृत्यु को विविधता छोटकरीमा वाख्या गर्नुहोस् (Explain briefly Mortality differential in Nepal on the basis of Education, Ecological Zone , Province and Age of mother during first delivery.)

The End

www.tamangkesha.com.np